

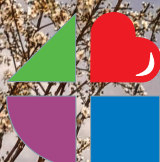

Месечни извештај о стању животне средине у граду Крагујевцу

Година 15.

број 3/25

март 2025.

ИЗВЕШТАЈ

О СТАЊУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
У ГРАДУ КРАГУЈЕВЦУ

за
МАРТ
2025.

КРАГУЈЕВАЦ У МАРТУ

5

АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ
ГРАДА КРАГУЈЕВЦА у МАРТУ 2025. године

10

ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ
за март 2025. године

14

Аеропалинолошки извештај
за град Крагујевац - март 2025. год

15

ИЗВЕШТАЈ О ИСПИТИВАЊУ ПОВРШИНСКИХ ВОДА
за март 2025. године

ЕКО ВЕСТИ

16

Програм мониторинга буке и квалитета ваздуха у Крагујевцу за 2025. годину

18

И у овој години Институт за јавно здравље контролисаће воду, ваздух, намирнице...

19

Крагујевац улаже 4,5 милиона динара у еколошке пројекте

20

Како ће нови просторни план утицати на будућност акумулације „Гружа“?

21

Потписан уговор за санацију пепелишта у крагујевачкој „Енергетици“

22

Уручено још 29 уговора за енергетску санацију кућа и станова

23

Еколошка акција „Заврни рукаве“ на Метином брду

24

Развој MIND Парка у еко-индустријски парк прекретница за наш регион и цео Западни Балкан

25

Како постати планинар?

Извештај за

МАРТ

2025

Институт
за јавно здравље
Крагујевац

АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА
У МАРТУ 2025. ГОДИНЕ
СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА

У марту 2025. године праћен је квалитет ваздуха, имисиона мерења на више локација у граду Крагујевцу.

СУМПОР ДИОКСИД

У току овог месеца, 24 часовне вредности сумпор диоксида биле су испод законом дозвољених $GVI\ 125\ \mu g/m^3$.

Максимална измерена вредност била је $10\ \mu g/m^3$, измерена на мерном месту градска зона школа "Станислав Сремчевић" 11.03.2025. године и центар града "штафета" 08. и 09.03.2025. године.

АЗОТ ДИОКСИД

У току овог месеца, 24 часовне вредности азот диоксида биле су испод законом дозвољених $GVI\ 85\ \mu g/m^3$.

Максимално измерена вредност била је $61\ \mu g/m^3$, на мерном месту раскрсница код школе "Сестре Нинковић" 10.03.2025., док је граница толеранције $40\ \mu g/m^3$.

ИНДЕКС ЦРНОГ ДИМА

У току овог месеца, 24 часовне вредности индекса црног дима биле су изнад законом дозвољених $GVI\ 50\ \mu g/m^3$ на више мерних места.

Максимално измерена вредност била је $65\ \mu g/m^3$, на мерном месту центар града "штафета" 07.03.2025. године.

Укупно је било 7 дана са вредностима изнад $GVI\ 50\ \mu g/m^3$ на мерном месту "Штафета", на мерним местима насеље Пивара 1 дан, зона раскрсница "Мала вага" 3 дана, насеље Ердоглија школа "Станислав Сремчевић" 1 дан.

Резултати испитивања концентрација SO_2 , чађи, NO_2 (основне загађујуће материје) на подручју града Крагујевца у току МАРТА 2025. године

Локалне мерне станице за имисиона мерења (24 h мерења)	СРЕДЊА МЕСЕЧНА ВРЕДНОСТ			МАКСИМАЛНА ВРЕДНОСТ			БРОЈ ДАНА ИЗНАД ГВИ		
	SO_2 $\mu g/m^3$	Чађ $\mu g/m^3$	NO_2 $\mu g/m^3$	SO_2 $\mu g/m^3$	Чађ $\mu g/m^3$	NO_2 $\mu g/m^3$	SO_2 $\mu g/m^3$	Чађ $\mu g/m^3$	NO_2 $\mu g/m^3$
Чистоћа	3	34	26	8	43	45			
Споменик Штафета	3	46	32	10	62	46		7	
О.Ш. „Мирко Јовановић“	<3	38	22	6	47	40			
Пивара	3	34	23	8	58	44		1	
О.Ш. "Станислав Сремчевић"	3	33	20	10	53	34		1	
* ГВИ (гранична вредност имисије)									
Г В И	за SO_2 за 24 часа						125 $\mu g/m^3$		
	за SO_2 за годину дана						50 $\mu g/m^3$		
	за чађ за 24 часа, одн. за годину дана						50 $\mu g/m^3$		
	за NO_2 за 24 часа						85 $\mu g/m^3$		

УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ

GVI за укупне таложне материје износи 450 mg/m²/дан.

Укупне таложне материје у марту 2025. године мерене су на четири мерна места: "Аутобуска станица", "Бриони" као и "медицинска школа" и раскрсница "Мала вага". Укупне таложне материје нису прекорачиле максимално дозвољену вредност (450 mg/m²/дан). На мерном месту раскрсница медицинска школа "Сестре Нинковић", измерена је највећа вредност у марту 2025. године од 533,86 mg/m²/дан.

Резултати испитивања концентрација укупних таложних материја на подручју града Крагујевца у току МАРТА 2025. године

МЕРНО МЕСТО	УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ	Растворне материје	Нерастворне материје
Мерна јединица	mg/m ² /дан	g/m ² /дан	g/m ² /дан
1. Пивара - „Бриони“	405.84	322.51	83.33
2. Аутобуска станица	434.71	264.97	169.75
3. Медицинска школа	533.86	421.34	112.53
4. Мала Вага	317.73	230.36	87.37
МДК	за укупне таложне материје	450 mg / m ² / дан	

ТЕШКИ МЕТАЛИ

Концентрације тешких метала (олова, цинка, никла и кадмијума) из таложних материја мерене су на сва четири мерна места (Мала Вага и Медицинска школа, Бриони и аутобуска станица) и у марту 2025. године су биле у оквиру очекиваних вредности.

Резултати испитивања концентрација тешких метала из седиментних материја на испитиваним локацијама за град Крагујевац у току МАРТА 2025. године

ЛОКАЦИЈА	ОЛОВО	КАДМИЈУМ	ЦИНК	НИКЛ
ГВИ	250 µg/m ² /дан	5 µg/m ² /дан	400 µg/m ² /дан	µg/m ² /дан
Медицинска школа	2.42	<0.05	38.04	0.59
Мала Вага	<0.10	<0.05	27.97	0.66
Бриони	3.46	<0.05	17.85	<0.15
Аутобуска станица	5.30	<0.05	96.05	8.36

СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ величине pm10

Суспендоване честице величине PM10 мерене су на локацији О.Ш. "Мирко Јовановић", континуирано 24 часа, од 01.03. - 31.03.2025. године. Суспендоване честице PM10 у праћеном периоду прелазиле су граничну вредност.

Највећа вредност за PM10 била је **53,1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** , измерена 12.03.2025. године (гранична вредност ГВИ 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Током **марта 2025.** године у праћеном периоду укупно је било 5 дана са измереним вредностима изнад граничне вредности.

Тешки метали у суспендованим честицама за МАРТ 2025. године

Мерно место	ОШ "Мирко Јовановић" (тешки метали у сусп. честицама PM 10)			
Параметар	Кадмијум	Олово	Никл	Арсен
Мер. Јед.	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	ng/m^3	ng/m^3	ng/m^3
Метода испитивања	SRPS EN 14902:2005			
Број мерења	7	7	7	7
Средња месечна вредност	<0.5	<0.003	<0.9	<0.9
Максимална месечна вредност	<0.5	<0.003	<0.9	<0.9
Број дана изнад ГВИ				

ТЕШКИ МЕТАЛИ У PM 10

Концентрације тешких метала (кадмијума, олова, никла и арсена) у суспендованим честицама величине PM10 мерене су на локацији ОШ "Мирко Јовановић" 05.03.2025., 12.03.2025., 19.03. и 25.03.2025. године.

Испитане вредности за олово нису прелазиле ГВ вредност, односно испитиване вредности кадмијума, никла и арсена биле су ниже него циљне вредности за поменуте метале у суспендованим честицама PM10 током мерних дана у **марту** 2025. године.

Одређивање укупних суспендованих честица и честица PM10 за МАРТ 2025. године

ЛОКАЦИЈА Незваног јунака (О.Ш. Мирко Јовановић)	Средња месечна вредност	Максимална вредност	Број дана изнад ГВИ
PM10	33.2	53.1	5

АЗОТ ДИОКСИД и ЧАЋ – пореклом из саобраћаја

Имисија азот диоксида, чађи, тешких метала, приземног озона и бензена пореклом из саобраћаја за МАРТ 2025. године

	АЗОТДИОКСИД			ЧАЋ		
ГВИ	85 µg/m³			50 µg/m³		
ЛОКАЦИЈА	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ
Средња медицинска школа	40	61		34	44	
Мала вага	25	37		43	56	3

ЗАКЉУЧАК

У марту 2025. године, на основу резултата имисионих мерења, може се закључити да квалитет ваздуха није био задовољавајући, са оптерећењем квалитета ваздуха индексом црног дима (чађи) на посматраним локацијама, пре свега као последица интензивног саобраћаја, већег броја индивидуалних ложишта у близини мерних места, као и због вредности суспендованих честица PM10 на посматраној локацији насеља Аеродром.

Овакав квалитет ваздуха је могао неповољно да утиче на осетљиве популације грађана (старији грађани, хронични кардио и пулмо болесници, реконвалесценти), посебно на мерним местима поред великих раскрсница у периодима саобраћајног шпица.

Мере за побољшање квалитета ваздуха могу бити: краткорочне и дугорочне.

КРАТКОРОЧНЕ МЕРЕ

Редовно прање и чишћење улица и тротоара у урбаном делу града, посебно део града око аутобуске станице и самом центру (влажно прање). Ограничење кретања тешких камиона и шлепера у центру града током саобраћајних шпицева.

ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ

Смањивати број индивидуалних ложишта на чврста горива (дрво, угаљ), рад енергана система централног даљинског грејања изменити; наставити увођење гасификације. Озелењавање јавних површина (стварањем мини паркова)

ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ

за МАРТ 2025. године

Мерење и елаборирање нивоа комуналне буке у МАРТУ 2024. године спроведено је у Крагујевцу дана 13.03. и 14.03.2025. године на задатим мерним местима, одређивањем меродавног нивоа буке за дан, вече и ноћ (два мерења у дневном термину, једно мерење у вечерњем и два мерења у ноћном термину).

Мерење буке у животној средини извршено је у складу са следећим прописима: Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 75/10), SRPS ISO 1996-2 Описивање, мерење и оцењивање буке у животној средини – одређивање нивоа буке у животној средини, Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 36/09, 88/10).

РЕЗУЛТАТИ			
МЕРНО МЕСТО		Опис локација	Опис потенцијалних извора буке
1.	Раскрсница код "Порте" – зона градског центра	Мерно место је травнате површине на простору летње баште угоститељског објекта "Порта". Апарат за мерење буке је окренут у правцу раскрснице улица краља Александра I Карађорђевића и Кнеза Милоша. Лево од апарата је простор летње баште, а потом поменути угоститељски објекат, десно је затрављен простор летње баште, а потом улица кнеза Милоша преко пута које се налазе објекти градске цркве. Преко пута поменуте раскрснице налазе се стамбене-пословне вишеспратнице са низом локала различите намене.	Бука до мерног места допире од саобраћаја, пролазника и музичког програма из угоститељског објекта "Порта".
2.	Зона поред прометних саобраћајница, раскрсница "Мала вага"	Мерно место је са јавне површине – платоа на простору трга Мала вага. Апарат за мерење буке је окренут у правцу центра раскрснице од које се налази на растојању од 25м, лево од апарата је улица "Кнеза Милоша", а потом стамбена вишеспратница, десно од апарата је трговачко-пословни објекат, а потом стамбена вишеспратница. Иза апарата је простор трга са пар ретких високих стабала, а потом улица "Гружанска" иза које су такође вишеспратнице, стамбено-попословног типа.	Доминантан извор буке на предметној локацији представља саобраћај са горе поменутих улица.
3.	Обданиште "Чуперак" – индустријска зона	Мерно место је паркинг простор испред обданишта "Чуперак". Апарат за мерење буке је окренут у правцу ул. "Драгослава Срејовића", на растојању од 30м од средине исте, иза које се налазе индустријски објекти фабрике "Чар", а потом у даљем низу поред улице и објекти других фирми које послују на предметној локацији. Лево од апарата је паркинг простор са аутомобилима, а потом пошумљен простор "Еко-парка Илина вода" са ниским и високим растињем. Десно од апарата је затрављен отворен простор, потом ретко ниско и високо растиње које се простира све до парцеле на коме се налазе индустријски објекти.	Бука до мерног места допире из индустријских објеката на предметној локацији и од саобраћаја који се одвија горе наведеном улицом.
4.	Насеље Аеродром – стамбена зона	Мерно место је са јавне површине - тротоара поред јавне чесме у насељу Аеродром. Околни простор чини затрављена површина са врло ретким високим растињем, а потом у окружењу стамбене вишеспратнице. Апарат за мерење буке је окренут у правцу једне од вишеспратница ка јужном делу насеља. Лево и десно од апарата су стамбене вишеспратнице, иза апарата су објекти и двориште дечјег обданишта "Полетарац".	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улица које окружују насеље, од деце која се играју у дворишту обданишта и од пролазника.

5.	У болничкој зони, КЦ Крагујевац – на травњаку у правцу ул. Змај Јовина-споменик Михајлу Илићу.	Мерно место је са простора малог парка поред споменика др Михајлу Илићу. Апарат за мерење буке је окренут у правцу зграде у којој се налази економско-финансијска служба, иза апарата је објект цнтралне болничке кухиње на којој је монтиран вентилатор који на предметној локацији представља извор са највишим нивоом буке, десно од апарата је објект у коме је смештено одељење за инфективне болести, лево је објект у коме су смештена одељења за правне послове и одељење за кожные болести.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са локалних улица из болничког круга, са улице Змај Јовине и од горе поменутог вентилатора на објекту кухиње.
6.	Зона одмора и рекреације, Велики парк	Мерно место је са простора Великог парка. Апарат за мерење буке је постављен 30m од улице Сестре Јањић и окренут у правцу исте иза које се налази зграда факултета инжењерских наука, лево од апарата на око 30m је угоститељски објект, десно и иза апарата је простор парка са високим растињем средње густине.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улице Сестре Јањић, из поменутог угоститељског објекта и пролазника са предметне локације.

Методологија

Одређивање вредности дневног и ноћног нивоа комуналне буке вршено је према прописаној методологији.

Мерење нивоа буке вршено је прецизним импулсним мерачем нивоа звука NORSONIC тип NOR 118. За једно трећинску октавну анализу буке коришћен је филтер сет. Калибрација је извршена пре и после самог мерења.

Пре одређивања нивоа комуналне буке, одређивани су микроклиматски услови, који су од значаја за меродавност резултата: температура ваздуха, релативна влажност ваздуха, ваздушни притисак и брзина ветра добијени су од локалне хидрометеоролошке станице, која је у саставу Републичког хидрометеоролошког завода

Мерење буке у комуналној средини извршено је на висини од 1,2 m до 1,5 m од површине терена, на удаљености најмање 3,5 m од зидова објекта. Мерење буке којој су изложене зграде у насељима вршено је на 1 до 2m од фасаде.

Приликом мерења на отвореном простору одређена је и учесталост проласка лаких и тешких моторних возила.

АКУСТИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ БУКЕ

ВРЕМЕНСКА	ФРЕКВЕНЦИЈСКА
Непроменљива бука:	Широкопојасна бука:
Променљива бука:	Ускопојасна бука:
Испрекидана бука:	Са истакнутим тоном:
Импулсна бука:	Са нискофреквентним садржајем:
Током мерења, промена нивоа буке „споро“, је показала колебање веће од 5dBA, па је стога бука променљива.	Спектралном анализом је утврђено да је расподела звучне енергије у више суседних октава равномерна.

МЕРНО МЕСТО 1		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	63.0		63	65
	13.00 - 16.00	66.7		67	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	65.9		66	65
НОЋ	23.00 - 02.00	59.1		59	55
	03.00 - 06.00	60.3		60	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону дуж главних градских саобраћајница (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 55 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 2		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	66.1		66	65
	13.00 -16.00	68.2		68	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	66.2		66	65
НОЋ	23.00 - 02.00	59.4		59	55
	03.00 - 06.00	57.7		58	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону градски центар (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ, (максимални дозвољени ниво 55 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 3		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	54.5		55	50
	13.00 -16.00	55.8		56	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	56.0		56	50
НОЋ	23.00 - 02.00	53.1		53	40
	03.00 - 06.00	57.7		58	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за рекреацију болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 40 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 4		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	60.6		61	55
	13.00 -16.00	58.0		58	55
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	56.0		56	55
НОЋ	23.00 - 02.00	49.5		50	45
	03.00 - 06.00	44.8		45	45
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 5		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	55.1		55	50
	13.00 -16.00	55.7		56	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	54.0		54	50
НОЋ	23.00 - 02.00	50.0		50	40
	03.00 - 06.00	48.9		49	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за болничке зоне и опоравилишта (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 40 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 6		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	53.3		53	50
	13.00 -16.00	54.6		55	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	56.3		56	50
НОЋ	23.00 - 02.00	47.5		48	40
	03.00 - 06.00	54.4		54	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону одмора и рекреације, велики паркови (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 40 dBA).				

ЗАКЉУЧАК

Мерно место бр. 1. "Порта" – "Порта" – посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB.

Мерно место бр. 2. Раскрсница "Мала вага" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB.

Мерно место бр. 3. Индустијска зона, обданиште "Чуперак" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 6 – Индустијска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда – (На граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи), дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB. Према намени и предметној локацији на којој се налази обданиште "Чуперак" зона у коју се може сврстати је зона бр.1 - Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр.4. – насеље "Аеродром"-посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 3 – Чисто стамбено подручје, дозвољена бука за дан 55 dB и за ноћ 45 dB.

Мерно место бр. 5. – Болничка зона-споменик др Михајлу Илићу, - Болничка зона-споменик др Михајлу Илићу - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр. 6. – Велики парк - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Аеропалинолошки извештај за град Крагујевац - МАРТ 2025. год

У МАРТУ 2025. год. у ваздуху су била присутна следећа поленова зрна дрвећа:
леске, чемпреса и тује, бреста, тополе, јасена, јавора, брезе, врбе, граба и храста.

Леска је била у ниским, средњим а (08,09 и 10).03.2025 год. у високим концентрацијама .

Јова је била у ниским, а 10.03.2025 год. у средњим концентрацијама.

Чемпрес и тује су били у ниским, средњим, а (05,06,07,08,09,10,11 и 12).03.2025. год. у високим концентрацијама.

Брест је био у ниским , а (01,06 и 07).03.2025. год. у средњим концентрацијама

Топола је била у ниским, средњим, а (10 и 14).03.2025. год. у високим концентрацијама.

Јасен је био у ниским, а (08,09 и 13).03.2025. год. у средњим концентрацијама.

Јавор је био у ниским концентрацијама.

Бреза је била у ниским концентрацијама.

Врба је била у ниским концентрацијама.

Граб је био у ниским концентрацијама.

Храст је био у ниским концентрацијама.

Јелена Ранковић
дипл. физичар

ИЗВЕШТАЈ О ИСПИТИВАЊУ ПОВРШИНСКИХ ВОДА

Испитивање сирове површинске воде – вода из реке Лепенице, је извршено 28. марта 2025. године, на потезу реке Лепенице, насип испод моста код скретања за кванташку пијацу, и то се ради микробиолошко и хемијско испитивање и тешки метали.

На основу добијених вредности испитиваних параметара, узорак површинске воде у физичко - хемијском погледу према члану 4 и 5 Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник Републике Србије", бр. 50/2012), узорак је усаглашен са захтевима прописаним у Уредби, за V класу површинских вода.

КГ еко ВЕСТИ
МАРТ
2025.

Програм мониторинга буке и квалитета ваздуха у Крагујевцу за 2025. годину

БУКА

У оквиру израде посебних програма из области јавног здравља, Градско веће донело је Програм мониторинга буке и квалитета ваздуха на територији града Крагујевца за 2025. годину.

Мерење буке вршиће се на шест локација: раскрсница код „Порте“ - зона градског центра, раскрсница „Мала вага“- зона поред прометних саобраћајница, обданиште „Чуперак“- индустријска зона, насеље Аеродром- стамбена зона, Споменик др Михајлу Илићу- болничка зона и Велики парк- зона за одмор и рекреацију.

Испитивање нивоа комуналне буке, на ових шест мерних места, вршиће се у пет интервала по 15 минута у току 24 часа и то: 6 - 18 часова за дан (2 дневна), 18 - 22 часа за вече и 22-06 за ноћ (2 ноћна).

За реализацију Програма мониторинга буке у 2025. години, који подразумева 12 месечних извештаја, планирано је укупно 300.000 динара.

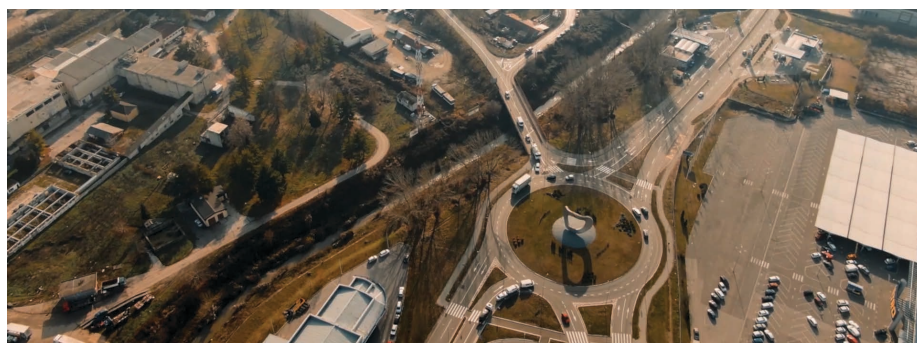

Програмом контроле квалитета ваздуха, који је такође усвојио Градско веће, одређено је десет мерних места: ОШ „Мирко Јовановић“, ЈКП „Шумадија“, Раскрсница код Медицинске школе, Пивара, Споменик Штафети, Трг „Мала Вага“, „Бриони“, Аутобуска станица и ОШ „Станислав Сремчевић“, док ће у Улици Николе Пашића бр.1 бити мерена концентрација полена у ваздуху.

За реализацију програма Контрола квалитета ваздуха у Крагујевцу у 2025. години, планирана су средства у износу од 4,9 милиона динара.

Савет за здравље града Крагујевца прати спровођење програма, даје мишљење на извештај о остваривању програма и предлаже мере за његово унапређење.

И у овој години Институт за јавно здравље контролисаће воду, ваздух, намирнице...

YouTube

Институт за јавно здравље Крагујевац, наставља са редовним месечним анализама. Одборници Скупштине града усвојили су на 6. редовној седници овогодишњи програм рада установе која је задужена за унапређење јавног здравља у Крагујевцу.

Усвојени документ подразумева реализацију програма дефинисаних Законом и Стратегијом о јавном здрављу за 2025.

У овој години Институт за јавно здравље контролисаће воду за пиће, квалитет ваздуха, намирница са градских пијаца, испитивати земљиште, мерити ниво буке, концентрацију полена, одређивање нутритивних вредности исхране у колективним смештајима за децу и одрасле и анализу здравственог стања.

Контроле се раде по законом дефинисаном холограму, док

ће Програм интервенисања у заједници бити спроведен на тај начин што ће медицински тимови Института за јавно здравље на терену у непосредном контакту са грађанима, указивати на значај ХПВ вакцинације, као и указивати на предсимптоме незаразних хроничних болести.

Програм интервенисања у заједници подразумева и упознавање грађана о томе када и којим лекарским службама се треба обратити за евентуалне стручне прегледе, наводи координатор програма јавног здравља Института за јавно здравље Крагујевац.

Крагујевац улаже 4,5 милиона динара у еколошке пројекте

YouTube

Конкурс за расподелу средстава за пројекте удружења из области заштите и унапређења животне средине расписан је 28. фебруара, а еколошка удружења своје пројекте могу да предају до 17. марта.

За еколошке пројекте град Крагујевац издвојио је 4,5 милиона динара.

Заштита ваздуха, воде, управљање отпадом, заштита од буке, заштита природних вредност и земљишта, ублажавање климатских промена само су неке од тема овогодишњег јавног конкурса за доделу средстава за подстицаје пројеката из области заштите животне средине и одрживог развоја. Поред квалитета, критеријуми су и иновативност, одрживост.

Спровођење конкретних активности на решавању појединачних локалних проблема као што су акције чишћења, садње, уређења и оплемењивање простора, треба да допринесу заштити и унапређењу животне средине у Крагујевцу.

Посебна пажња биће посвећена пројектима који својим квалитетом доприносе развоју и заштити

животне средине, побољшању квалитета живота и утичу на развијање еколошке свести.

Како ће нови просторни план утицати на будућност акумулације „Гружа“?

You Tube

По други пут у последњих десетак година приступа се изради планског документа сливног подручја регионалне акумулације водоснабдевања „Гружа“.

Овим Просторним планом се предвиђа санитарна заштита језера, посебно од непланске градње, али ће се утврдити простор потребан за несметано функционисање бране и акумулације Гружа.

Највећи проблем за израду и доношење планског документа сливног подручја регионалне акумулације водоснабдевања „Гружа“, представљају супротни ставови о коришћењу акумулације између Града Крагујевца и општине Кнић.

Крагујевац највећи део ове акумулације користи за водоснабдевање, док се на територији Кнића налази акумулација са 1. и 2. зоном заштите, где је приоритет развој туризма у приобаљу и на води.

Друга намена ове акумулације значајне за Кнић је наводњавање пољопривредних површина, што може бити

проблематично са аспекта водоснабдевања.

Све ово није у складу са законом и подзаконским актима из области водопривреде, јер је водоснабдевање основна намена акумулације.

У којој мери и на који начин је могуће коришћење акумулације за наводњавање, каква ће бити геометријска зона санитарне заштите, које ће бити обавезујуће мере заштите, а које мере санације читавог слива подручја као и друга питања од значаја за израду плана, требало је да дефинише студијска документација коју је израдио Институт „Јарослав Черни“.

У овом тренутку, Нацрт плана је враћен обрађивачу на корекцију, а оно што је евидентирано као велики проблем за спровођење планских мера и правила је непостојање „кровне“ институције за управљање овим регионалним системом водоснабдевања.

У складу са законом, потребно је да то буде јавно предузеће, које би управљало не само квалитетом воде и водопривредним објектима, већ и зонама заштите акумулације.

Потписан уговор за санацију пепелишта у крагујевачкој „Енергетици“

Потпредседница Владе Републике Србије и министарка заштите животне средине у техничком мандату Ирена Вујовић потписала је уговор на основу којег ће бити решен вишедеценијски проблем депонованог пепела у комплексу крагујевачке топлане „Енергетика“.

На основу потписаног уговора изместиће се више од 60.000 тона депонованог пепела што ће значајно утицати на даље унапређење квалитета ваздуха у Крагујевцу. Санација пепелишта у крагујевачкој топлани је друга и завршна фаза ширег пројекта, који је у првој фази подразумевао замену 50 година старих котлова и прелазак комплетне топлане на еколошки прихватљивији енергент.

Потпредседница Владе је навела да ће се, потписивањем овог уговора, кроз пројекат Министарства заштите животне средине, кренути у санацију пепелишта на најсавременији начин, поштујући принципе циркуларне економије.

- Пепео ће се третирати као ресурс који ће се у каснијој фази обраде користити у производњи цемента и тако добити нову употребну вредност у грађевинској индустрији- објаснила је Вујовић. Она је додала да је за грађане посебно важно то што ће се приликом

утовара пепела, транспорта, истовара и касније производње примењивати високи национални и међународни еколошки стандарди.

Пројекат „Даљинско грејање у Крагујевцу“ реализује се уз подршку Европске банке за обнову и развој (ЕБРД).

Уручени уговори за енергетску санацију кућа и станова за енергетски угрожене купце

Грађани са статусом енергетски угрожених купаца који су конкурисали на прошлогодишњем јавном позиву први пут су добили субвенције у износу до 90% укупне вредности енергетске санације, а у оквиру пројекта „Чиста енергија и енергетска ефикасност за грађане“.

Субвенције су одобрене за 15 породица, а уговоре је уручила Ана Радојевић, енергетски менаџер града Крагујевца.

- *Како бисмо помогли енергетски угроженим домаћинствима да смање потрошњу енергије, финансијске трошкове и побољшају квалитет становања у својим домовима обезбедили смо субвенције у износу до 90%, рекла је Ана Радојевић. Грађани ће субвенције искористити за основне мере енергетске санације као што су замена столарије, уградња изолације, котлова. Највеће интересовање грађана било је за столарију. Вредност пројекта је пет милиона динара, од тога је Министарство рударства и енергетике обезбедило три милиона а Град је издвојио два милиона динара-* казала је Радојевић.

Иначе, енергетски угрожени купци су они који остварују право на умањење рачуна за утрошену електричну енергију по основу дечијег додатка, социјалне помоћи, месечних примања или увећане туђе неге и помоћи других лица.

Уручено још 29 уговора за енергетску санацију кућа и станова

У

згради Градске управе уручено је преосталих 29 уговора за субвенцију мера енергетске ефикасности станова и кућа на територији града Крагујевца по последњем јавном позиву које заједнички финансирају Град и Министарство енергетике и рударства.

Уговоре је уручио Дејан Ружић, заменик градоначелника који је истакао да је ово најлепши део посла јер субвенцијама грађани решавају конкретно питање свог домаћинства за комфорније, квалитетније и економичније услове живота. Он је подсетио да је до сада у оквиру субвенције укупне висине 30 милиона динара уручено око 170 уговора и да ће Град учествовати и у следећем позиву ресорног министарства.

- За позив за учешће у програму подршке енергетске санације кућа и станова, који очекујемо у другом кварталу године, Град је издвојио средстава у висини од 30 милиона динара а за исте мере ове године, Министарство ће учествовати са 45 милиона динара, тако да ће више него duplo средстава бити обезбеђено за субвенцију енергетске ефикасности у овој години- казао је заменик градоначелника.

Мере у оквиру програма "Чиста енергија и енергетска ефикасност за грађане Србије" укључују замену столарије, изолацију зидова и кровова, замену котлова на гас, котлова на пелет, топлотне пумпе, соларне колекторе и соларне панеле као и документацију: израда елабората и енергетских пасоша.

Уручењу уговора присуствовале су Ана Радојевић, енергетски менаџер града Крагујевца и Снежана Петровић, начелница Градске управе за развој и инвестиције.

Развој MIND Парка у еко-индустријски парк прекретница за наш регион и цео Западни Балкан

YouTube

Представници Европске уније, Међународне финансијске корпорације и MIND Парка потписали су данас у MIND Парку споразум о успостављању првог браунфилд еко индустријског парка на Западном Балкану који ће бити развијен у Крагујевцу

Циљ овог пилот пројекта је да MIND Парк постане потпуно интегрисана еко-индустријска зона и пример одрживог индустријског развоја у складу са еколошким стандардима Европске уније.

- Развој MIND Парка у еко-индустријски парк велика је прекретница за наш регион и цео Западни Балкан- рекао је Дарко Ђорић, генерални директор MIND Парка. Предано смо радили да MIND Парк постане водећи индустријски центар и сада, уз подршку ЕУ и ИФЦ-а, правимо следећи важан корак ка одрживости. Ова иницијатива обезбедиће нашим закупцима алате и ресурсе за унапређење пословања, јачање међусобне сарадње и индустријске синергије али и бољу интеграцију у локалну заједницу. MIND Парк је водеће индустријско средиште које се простире на 190 хектара и запошљава више од 3.000 људи, са фокусом на железничку, авио и високотехнолошку индустрију са циљем да привуче нове индустрије и глобалне инвеститоре у регион, уз јак развој инфраструктуре и услужних делатности. Визија парка је да постане први еко-индустријски парк на Западном Балкану који интегрисе

технологију, производњу и логистику у одржив индустријски екосистем. Да би се то постигло, примењиваће се још ефикасније методе производње, унапредити системе управљања отпадом и подстицати сарадњу међу компанијама унутар парка ради смањења негативног утицаја на животну средину- додао је Ђорић.

- Иницијатива развоја еко индустријских паркова јасно показује посвећеност Србије и Западног Балкана модернизацији и остварењу циљева одрживости, у складу са Зеленом агендом Европске уније. То је кључан корак у процесу зелене транзиције региона који ће подстаћи иновације и омогућити одрживи раст, истакла је Пламена Халачева, заменица шефа Делегације ЕУ у Србији.

- Кроз иницијативу еко-индустријских паркова, компаније из региона биће спремније да одговоре на захтеве глобалног тржишта и имаће једноставнији приступ европским ланцима снабдевања-казала је Инес Роча, регионална директорка ИФЦ-а за Европу. Она је додала да подршком приватном сектору у процесу индустријске декарбонизације отварамо

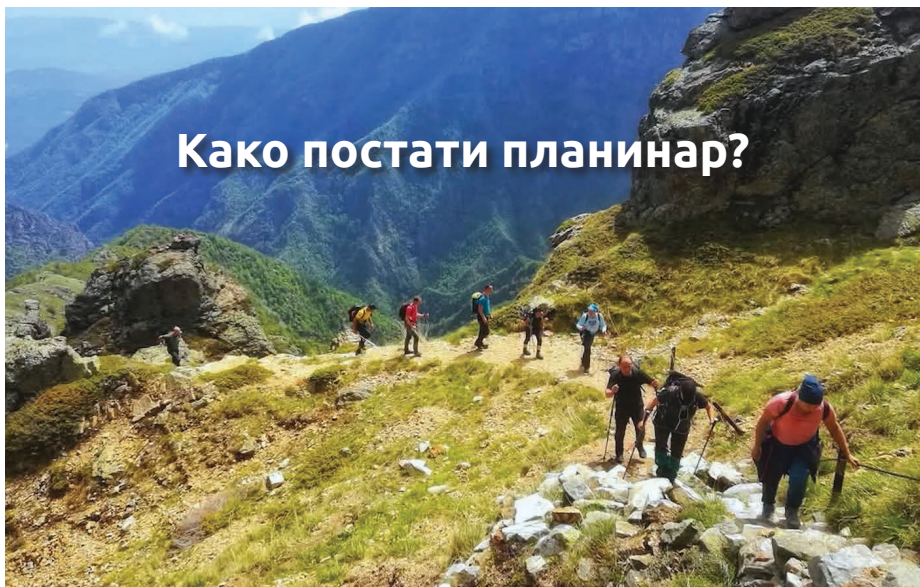

MIND
GROUP

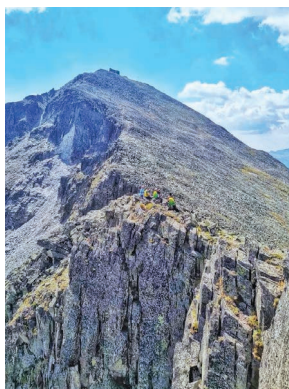
нове могућности за економски раст, привлачимо одрживе инвестиције и постављамо чврсте темеље за даљи развој региона.

ИФЦ у овом пројекту користи своје глобално искуство како би оснажио приватни сектор да предводи зелену транзицију региона и усклади своје пословање са међународним еколошким стандардима.

Осим еко индустријског парка у Крагујевцу, планирана су још четири пилот пројекта широм Западног Балкана чиме ће се ојачати позиција региона као конкурентног центра одрживог индустријског развоја. Данашњем догађају у MIND Парку, у име Града Крагујевца, присуствовала је Данка Андоновски, шефица кабинета.

Планинарско друштво Жежељ организује Основну планинарску обуку за будуће планинаре која је намењена свим љубитељима природе. Обука се састоји из теоријске и практичне наставе.

Планинарско друштво „Жежељ“ више од три деценије организује планинарске акције и чланови овог друштва освајају скоро све врхове планина у Србији и региону.

Поред редовних активности Планинарско друштво „Жежељ“ сваке године организује Основне планинарске обуке како би чланство било што бројније.

Обука обухвата три теоријска предавања и један излазак у природу.

На обуци ће се обрађивати и теме које се односе на метеорологију и прву помоћ на терену али и на техничку опрему као и етику.

Један од задатака чланова друштва је и очување природе. Обука траје месец дана.

У прва два месеца ове године Планинарско друштво „Жежељ“ извело је 15 акција док је овој години планирано чак 90.

КГ еко билтен (месечни билтен о стању животне средине у граду Крагујевцу) је настао у сарадњи Одељења за заштиту животне средине Града Крагујевца са Институтом за јавно здравље - Крагујевац и удружењем грађана "Стаклено звоно"

ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Стефан Никезић

Трг Слободе 3
34000 Крагујевац

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ
Начелнк управе : Снежана Петровић

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
начелник мр Драган Маринковић

Трг Слободе 3

www.kragujevac.ls.gov.rs

Драгана Мркаљ
дипломирани биолог - еколог, саветник

Драгана Новаковић
дипломирани хемичар, саветник

Саша Алемпијевић
дипломирани еколог

Ивана Антонијевић
дипломирани биолог, саветник

КГ ЕКО билтен 03/24
за март 2025.
изашао је 27. 06. 2025. године

Издавач :

ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ
Одељење за заштиту животне средине града Крагујевца

Уређује:
Удружење "Стаклено звоно"

Зорица Савић Ранковић
Бојан Ранковић

Фотографије: Бојан Ранковић
Билтен садржи податке преузете из извештаја
Института за јавно здравље – Крагујевац